

شیوه‌نامه اجرایی تسهیلات موضوع تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳

در راستای اجرایی سازی مفاد دستورالعمل اجرایی تبصره (۲) ماده واحده قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور (موضوع نامه شماره ۸۰/۱۳۵۰۴ مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۲ وزارت امور اقتصادی و دارایی) و با عنایت به قرارداد عاملیت فی مابین وزارت صنعت، معدن و تجارت (واگذارنده اعتبار) از یک طرف و موسسات عامل از طرف دیگر، اعطای تسهیلات با شرایط مندرج در این شیوه‌نامه صورت می‌گیرد.

ماده ۱- تعاریف

۱- **دستورالعمل:** دستورالعمل اجرایی تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور (موضوع نامه شماره ۸۰/۱۳۵۰۴ مورخ ۱۴۰۴/۰۲/۰۲ وزارت امور اقتصادی و دارایی)

۲- **وزارت:** وزارت صنعت، معدن و تجارت

۳- **موسسه عامل:** بانک صنعت و معدن (وفق قرارداد به شماره ۸۰/۹۰۱۶۲ مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۰۳) و بانک توسعه تعاون (وفق قرارداد به شماره ۸۰/۹۰۱۸۴ مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۰۳)

۴- **اداره کل:** ادارات کل صنعت، معدن و تجارت استانی

۵- **دبیرخانه استانی:** دبیرخانه هیأت امنای حساب استانی پیشرفت و عدالت مستقر در اداره کل اموراتصادی و دارایی استان مربوطه

۶- **متقاضی:** اشخاص حقیقی و حقوقی دارنده مجوز فعالیت از وزارت صنعت، معدن و تجارت که دارای شناسه یکتای صادره از درگاه ملی مجوزهای کشور (mojavez.ir) هستند به استثنا متقاضیانی که مجوز فعالیت خود را قبل از سال ۱۴۰۲ دریافت نموده‌اند.

۷- **طرح سرمایه‌گذاری:** فعالیت سرمایه‌گذاری جدید، توسعه‌ای یا نیمه‌تمامی که با منابع اعتباری مشخص به منظور تولید کالا اجرا می‌شود.

۸- **طرح پیشران:** طرح‌هایی که پیوندهای بیشتری با سایر واحدهای تولیدی داشته و با راه‌اندازی آن‌ها، مجموعه‌ای از فعالیت‌های مرتبط رونق خواهد یافت.

۹- **طرح تولیدی نیمه تمام:** طرح‌های سرمایه‌گذاری که در مناطق برخوردار با حداقل ۷۰ درصد پیشرفت فیزیکی و در مناطق غیربرخوردار حداقل ۵۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارند.

۱۰- **واحد تولیدی راکد:** واحد تولیدی دارای مجوز فعالیت از وزارت که به مدت دو سال فاقد تولید بوده است.

۱۰- **واحد دارای ظرفیت خالی:** واحد تولیدی دارای مجوز فعالیت از وزارت که بازدهی تولید (نسبت تولید به ظرفیت اسمی مجوز) آن کمتر از ۵۰ درصد باشد.

۱۲- **بازسازی و نوسازی:** واحدهای تولیدی که وفق دستورالعمل سرمایه‌گذاری صنعتی به شماره ۵۰۰۲/۱۱، جواز بازسازی و نوسازی را دریافت کرده‌اند.



شیوه‌نامه اجرایی تسهیلات موضوع تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳

۱۳- فعالیت دانش‌بنیان، خلاق و فناور: فعالیت‌هایی که به منظور هم‌افزایی علم و ثروت، توسعه اقتصاد دانش‌محور، تحقق اهداف علمی و اقتصادی (شامل گسترش و کاربرد اختراع و نوآوری) و تجاری‌سازی نتایج تحقیق و توسعه (شامل طراحی و تولید کالا و خدمات) در حوزه فناوری‌های برتر و با ارزش‌افزوده بالا انجام می‌پذیرد. فعالیت دانش‌بنیان و خلاق از معاونت علمی و فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست‌جمهوری و فعالیت فناور می‌بایست از پارک‌های علم و فناوری مجوز داشته باشند.

۱۴- مناطق غیربرخوردار از اشتغال: مناطق موضوع مصوبه شماره ۱۱۸۶۴۶/ت/۵۷۹۱۵-هـ هیأت وزیران مورخ ۱۳۹۹/۱۰/۱۷.

۱۵- مناطق مرزی: مناطق موضوع مصوبه ۱۳۰۹۸۸ مورخ ۱۳۹۸/۷/۲ وزارت کشور.

۱۶- دبیرخانه ملی: دبیرخانه هیأت امنای حساب ملی پیشرفت و عدالت مستقر در معاونت سیاست‌گذاری اقتصادی وزارت.

۱۷- کمیته استانی: کمیته‌ای متشکل از معاون هماهنگی امور اقتصادی استاندار (رئیس)، مدیرکل اموراتصادی و دارایی (دبیر)، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان، مدیرکل امور روستائی و شوراهای استانداری، مدیرکل اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی، مدیر دستگاه اجرایی مربوطه (حسب مورد)، نماینده نهادهای حمایتی (حسب مورد) و نماینده موسسه عامل مربوطه در استان (حسب مورد) که مسئول بررسی و تایید درخواست‌های تسهیلات استانی می‌باشند.

ماده ۲- اولویت‌ها و برنامه‌های اجرایی

۱- تسهیلات موضوع این دستورالعمل به منظور حمایت از تولید و اشتغال پایدار و رشد تولید ملی از طرق مختلف از جمله افزایش سرمایه‌گذاری، ارتقاء بهره‌وری، تکمیل طرح‌های تولیدی نیمه‌تمام و احیای واحدهای تولیدی راکد، بازسازی و نوسازی واحدهای تولیدی موجود، استفاده از ظرفیت‌های خالی بنگاه‌های تولیدی و تکمیل زنجیره ارزش تولید با تأکید بر یکپارچه‌سازی حمایت‌های دولت و بسط عدالت سرزمینی در راستای رشد و پیشرفت استان‌های کشور قابل تخصیص است.

۲- براساس برنامه مصوب کارگروه ملی تخصصی موضوع نامه شماره ۸۰/۴۶۸۰۸ مورخ ۱۴۰۴/۰۳/۱۹ برنامه‌های مشمول اخذ تسهیلات و سهم برنامه‌ها از منابع تسهیلاتی به شرح جدول (۱) است و اداره کل موظف است در چارچوب این برنامه‌ها نسبت به شناسایی و معرفی متقاضیان اقدام نمایند.

شیوه‌نامه اجرایی تسهیلات موضوع تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳

جدول ۱: برنامه‌های مصوب کارگروه ملی تخصصی جهت اعطای تسهیلات

ردیف	عنوان برنامه‌ها	سهم هر برنامه از کل اعتبارات دستگاه (درصد)	هزینه سرانه ایجاد هر شغل (میلیارد ریال)
۱	فعال کردن ظرفیت خالی واحدهای تولیدی و واحدهای راکد صنعتی و معدنی و واحدهای صنعتی	۲۵٪	۱
۲	تکمیل و راه اندازی طرح‌های نیمه تمام	۵۰٪	۱.۸
۳	نوسازی و بازسازی واحدهای تولیدی با رویکرد کاهش آلاینده‌گی و مصرف انرژی و افزایش بهره‌وری	۱۵٪	۱
۴	رفع نیاز فناورانه و انجام پروژه‌های بهبود در واحدهای تولیدی با استفاده از ظرفیت شرکتهای دانش بنیان و فناور و کلینیک‌های کسب و کار	۵٪	۲.۵
۵	حمایت از توسعه توان رقابتی واحدهای تولیدی صنفی	۵٪	۰.۶

۳- اداره کل موظف است در معرفی متقاضیان به دبیرخانه استانی اولویت‌های زیر را مد نظر قرار دهند:

- طرح‌های پیشران اقتصادی،
- طرح‌های دانش‌بنیان، خلاق و فناور،
- تکمیل و راه‌اندازی طرح‌های تولیدی نیمه‌تمام با اولویت طرح‌های صادرات‌محور یا با صرفه‌جویی ارزی بالا،
- طرح‌های معرفی شده به موسسات عامل بند (الف) تبصره (۱۸) سال ۱۴۰۲ که موفق به دریافت تسهیلات نشده‌اند،
- طرح‌های با هزینه اشتغال‌زایی پایین با اولویت مناطق غیربرخوردار از اشتغال،
- طرح‌های بازسازی و نوسازی با رویکرد کاهش آلاینده‌گی و مصرف انرژی و افزایش بهره‌وری.

تبصره ۱- اداره کل موظف است در قالب برنامه اجرایی، صرفاً طرح‌هایی را به مؤسسات عامل معرفی نماید که حداقل سه مورد از اولویت‌های فوق را داشته‌باشند.

تبصره ۲- طرح‌های معرفی شده به مؤسسات عامل بند (الف) تبصره (۱۸) سال ۱۴۰۲ که موفق به دریافت تسهیلات نشده‌اند، لازم است با رعایت شرایط متقاضی مصرح در ماده (۱۰) دستورالعمل، مجدداً مصوبه شورای برنامه‌ریزی استان/کمیته استانی را اخذ نمایند.

شیوه نامه اجرایی تسهیلات موضوع تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳

تبصره ۳- درخصوص طرح های فناورانه و دانش بنیان رعایت شاخص های اعلامی از سوی دفتر فناوری و نوآوری وزارت (موضوع نامه شماره ۳۸۵۶۹۰۹ مورخ ۱۴۰۳/۰۸/۰۷) و اخذ مصوبه کارگروه مشترک ملی صنعت دانش بنیان الزامی است.

ماده ۳- تسهیلات، نرخ سود و دوره بازپرداخت

۱- نرخ سود سالیانه تسهیلات اعطایی تلفیقی برای متقاضیان معرفی شده به موسسه عامل بر اساس جدول (۲) است:

جدول ۲: نرخ سود تسهیلات به تفکیک نوع و منطقه (واحد: درصد)

سرمایه ثابت		سرمایه در گردش		تسهیلات اعطایی
مناطق غیربرخوردار از اشتغال و مناطق مرزی	مناطق برخوردار	مناطق غیربرخوردار از اشتغال و مناطق مرزی	مناطق برخوردار	
۱۶	۱۸	۱۸	۲۰	حداکثر نرخ سود تسهیلات (درصد)

۲- به منظور اجرای برنامه تقویت کسب و کار مرزنشینان، نرخ سود برای متقاضیان در این مناطق و مناطق غیربرخوردار از اشتغال، دو درصد (۲٪) کمتر از سایر مناطق در نظر گرفته می شود.

۳- دوره بازپرداخت تسهیلات سرمایه در گردش حداکثر یک سال، تسهیلات ایجاد و تکمیلی حداکثر هفت سال (شامل دوره مشارکت و تنفس جمعاً حداکثر دو سال و دوره بازپرداخت حداکثر پنج سال) و تسهیلات توسعه ای حداکثر پنج سال (شامل دوره مشارکت و تنفس جمعاً حداکثر دو سال و دوره بازپرداخت حداکثر سه سال) می باشد.

۴- طرح های استانی بیشتر از مبلغ چهارصد میلیارد (۴۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال) نیازمند تاییدیه دبیرخانه ملی است.

۵- سقف تسهیلات استانی هزار و پانصد میلیارد (۱.۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال) می باشد.

۶- آورده متقاضیان برای استفاده از این تسهیلات حداقل ۲۰ درصد (حداقل ۵ واحد درصد نقدی از کل آورده) تعیین می شود. واحدهای تولیدی خرد و خانگی و صنایع دستی از این میزان آورده معاف هستند. موسسه عامل مسئول حسن اجرای این تبصره است.

ماده ۴- شرایط متقاضیان و مدارک مورد نیاز جهت اخذ تسهیلات

۱- رعایت شرایط ذیل جهت احراز صلاحیت متقاضی به منظور پرداخت تسهیلات الزامی است:

شیوه‌نامه اجرایی تسهیلات موضوع تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳

الف- کارمند دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۷) قانون مدیریت خدمات کشوری مشمول دریافت تسهیلات این دستورالعمل نمی‌باشد؛

ب- داشتن سابقه بیمه‌پردازی به تنهایی مانع از دریافت این تسهیلات نمی‌باشد؛

ج- چنانچه متقاضی سابقاً برای ایجاد، توسعه یا سرمایه در گردش یک واحد اقتصادی (اعم از دارای جواز تاسیس، توسعه و پروانه بهره‌برداری) تسهیلات اشتغال تبصره ۱۸ (تلفیقی) در سه سال گذشته (۱۴۰۰-۱۴۰۲) (اعم از سرمایه ثابت و سرمایه در گردش) دریافت کرده باشد، در سال ۱۴۰۳ نمی‌تواند از همان نوع تسهیلاتی که قبلاً دریافت نموده (سرمایه در گردش- سرمایه ثابت برای طرح ایجاد- سرمایه ثابت برای طرح توسعه ای)، اخذ نماید؛

د- برای دریافت تسهیلات سرمایه ثابت، داشتن جواز تأسیس، جواز توسعه یا جواز بازسازی و نوسازی و برای تسهیلات سرمایه در گردش داشتن پروانه بهره‌برداری یا جواز کسب الزامی است.

۲- براساس نامه شماره ۸۰/۱۳۶۸۴۲ مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۳۰ وزارت امور اقتصادی و دارایی، مستندات مورد نیاز برای طرح‌های ملی جهت بررسی در کارگروه تخصصی ملی به شرح زیر است:

الف- صورت‌های مالی شامل درآمد عملیاتی، سود (زیان) عملیاتی، هزینه‌های جاری، بدهی‌ها و معوقات و اقساط تسهیلات (برای درخواست‌های سرمایه در گردش و سرمایه ثابت موضوع طرح‌های توسعه‌ای، بازسازی و نوسازی و طرح‌های راکد)؛

ب- مجوزهای قانونی متقاضی (اعم از جواز تاسیس، پروانه بهره‌برداری، جواز بازسازی و نوسازی، موافقت اصولی و ...) - (برای درخواست‌های سرمایه در گردش و سرمایه ثابت)؛

ج- مستندات مربوط به تجزیه و تحلیل تسهیلات سرمایه در گردش درخواستی و تشریح لزوم پرداخت تسهیلات به متقاضی مدنظر و محل مصرف منابع (برای درخواست‌های سرمایه در گردش)؛

د- مستندات عارضه‌یابی واحدهای راکد یا نیمه فعال (دلیل راکد شدن و فعالیت زیر ظرفیت) و بازسازی و نوسازی همراه با تاییدیه اداره کل و برای بازسازی و نوسازی تاییدیه سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (برای درخواست‌های واحدهای راکد یا دارای ظرفیت خالی و بازسازی و نوسازی)؛

ه- پیش فاکتور و یا مستندات نوع هزینه‌کرد همراه با قیمت حدودی (برای کلیه درخواست‌ها اعم از سرمایه ثابت و سرمایه در گردش).

شیوه‌نامه اجرایی تسهیلات موضوع تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳

تبصره: دریافت و بررسی اسناد و مدارک فوق درخصوص طرح‌های استانی، بر عهده اداره کل می‌باشد.

ماده ۵- فرآیند اجرایی

۱- اداره کل موظف است با اعلام فراخوان عمومی در سامانه اداره کل نسبت به ثبت‌نام از متقاضیان در سامانه جامع کارآفرینی اشتغال و تولید (کات) به نشانی <https://kat.mefa.ir> اقدام نماید و پس از بررسی طرح‌ها از نظر توجیه فنی از سوی اداره کل، طرح‌های منتخب را به کمیته استانی معرفی کند. همچنین از ارجاع متقاضیان (به صورت مکاتبه‌ای و حضوری) به ستاد وزارتخانه خودداری نمایند.

تبصره: حداکثر زمان اعلام پذیرش یا رد طرح‌های متقاضیان در سامانه جامع کارآفرینی اشتغال و تولید (کات) توسط اداره کل ۱۵ روز است.

۲- شورای برنامه‌ریزی و توسعه استان و هیأت امنای حساب پیشرفت و عدالت استانی مکلف است بررسی‌های تخصصی خود در خصوص رد یا تایید درخواست متقاضیان دریافت تسهیلات و نظارت‌های لازم بر طرح‌های موضوع این دستورالعمل را از طریق کمیته استانی بررسی و پس از تایید از طریق سامانه جامع کارآفرینی اشتغال و تولید (کات) به موسسه عامل معرفی کند.

تبصره: اداره کل می‌بایست متقاضیان تایید شده و اولویت‌بندی شده توسط کمیته استانی را تا ۲ برابر سقف اعتبارات محقق‌شده به موسسه عامل معرفی کنند.

۳- متقاضی مکلف است حداکثر ظرف ۱۵ روز پس از معرفی به موسسه عامل، ضمن مراجعه نسبت به تکمیل مدارک درخواستی موسسه عامل اقدام نماید. در غیر این صورت موسسه عامل مکلف است پس از سپری شدن مهلت مقرر، درخواست متقاضی را ظرف مدت ۲ روز کاری به واگذارنده اعتبار عودت نموده و در سامانه درج نماید. همچنین، متقاضی مکلف است حداکثر ظرف مدت ۳۰ روز کاری پس از اتمام مرحله دوم نسبت به تامین وثایق اقدام نماید و در صورت عدم تامین درخواست متقاضی به واگذارنده اعتبار عودت خواهد شد.

۴- بررسی تقاضای معرفی‌شدگان دریافت تسهیلات، وفق مقررات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بوده و مدت زمان طی مراحل مربوط به احراز شرایط، انعقاد قرارداد و پرداخت تسهیلات به متقاضیان به شرح جدول (۳) می‌باشد. چنانچه موسسه عامل تاخیر نماید، می‌بایست جریمه‌ای معادل وجه التزام مقرر در قرارداد عاملیت به ماخذ واگذارنده اعتبار به حساب منابع موضوع دستورالعمل واریز نماید. مسئولیت نظارت بر حسن اجرای این امر بر عهده اداره کل است.

شیوه‌نامه اجرایی تسهیلات موضوع تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳

جدول ۳: مدت زمان بررسی درخواست متقاضی در هر مرحله از فرآیند اجرا (واحد: روز)

مراحل	مراحل اجرایی	حداکثر بازه زمانی (روز)
مرحله ۱	اعلام مدارک مورد نیاز به متقاضیان توسط موسسه عامل و تکمیل مدارک	۱۵
مرحله ۲	بررسی توجیه اقتصادی و مالی طرح و تصویب در کمیته ویژه اعتباری و اعلام پذیرش یا رد	۱۵
مرحله ۳	انعقاد قرارداد با متقاضی و پرداخت تسهیلات پس از تامین وثیقه از سوی متقاضی	۱۵

۵- موسسه عامل مجاز به تسویه تسهیلات غیرجاری متقاضیان از این منابع نمی‌باشد.

۶- موسسه عامل مجاز است به منظور تسهیل شرایط پرداخت در مناطق کمتر توسعه یافته و روستاها و پرداخت به شرکت‌های دانش بنیان، به جای وثایق معمول، وثایق ذیل را نیز مورد پذیرش قرار دهد:

- زمین کشاورزی، باغات و چاه آب به شرط داشتن سند مالکیت شش دانگ برای موارد مذکور مطابق با ارزیابی کارشناس رسمی دادگستری
- ضمانت‌نامه صندوق‌های ضمانت، صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی و صندوق نوآوری و شکوفایی
- اوراق مشارکت و وسائط نقلیه دارای سند

۷- موسسه عامل موظف است قبل از پرداخت تسهیلات، فرم تعهد ایجاد اشتغال را از متقاضی دریافت نماید به گونه‌ای که در صورت عدم عمل به تعهدات، امکان برخورد قانونی با متقاضی وجود داشته‌باشد.

۸- موسسه عامل موظف است ضمانت‌های لازم و کافی را برای بازپرداخت اصل و سود از متقاضی دریافت نماید. مسئولیت اقدامات قانونی لازم برای وصول اصل و سود اقساط بر عهده موسسه عامل است.

۹- تسهیلات‌گیرندگانی که طرح اقتصادی اجرا ننموده و یا دچار انحراف از اجرای تعهد اشتغال خود بر اساس گزارش سازمان تأمین اجتماعی شده‌اند، با اعلام وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، موسسه عامل، اداره کل / وزارت یا وزارت امور اقتصادی و دارایی و براساس شیوه‌نامه نظارت می‌بایست تسهیلات ایشان به دین حال تبدیل شده، متقاضی ملزم به پرداخت مابه‌التفاوت نرخ سود سهم واگذارنده اعتبار و حداکثر نرخ سود تسهیلات مصوب شورای پول و اعتبار و وجه التزام مربوطه خواهد بود.



شیوه‌نامه اجرایی تسهیلات موضوع تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۴۰۳

ماده ۶- سایر موارد

۱- موسسه عامل و اداره کل موظفند پس از اعطای تسهیلات نسبت به پایش مداوم طرح‌ها و اطمینان از راه‌اندازی آن، اقدام و اطلاعات مورد نیاز و گزارش‌های عملکرد برنامه را ماهانه در چارچوب ابلاغی به دفتر محیط کسب و کار، طرح‌های سرمایه‌گذاری و تامین مالی ارائه نمایند.

۲- در صورت عدم جذب حداقل هفتاد درصد (۷۰٪) منابع توسط اداره کل در سطح استان تا شش ماه پس از تخصیص و واریز وجوه به حساب موسسه عامل، دبیرخانه استانی با پیشنهاد استانداری مربوطه مجاز است نسبت به جابه‌جایی اعتباری سهم آن دستگاه در استان اقدام نماید.